

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K-Po2 22/10

Glavni pretres 25.02.2011.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Ispitivanje svedoka/oštećenog Branka Božića

Ispitivanje svedoka/oštećenih vrši se putem video-konferencijske veze iz Županijskog suda u Vukovaru.

U Lovasu je boravio od 28.09. do 24.12.1991. godine, a za vreme napada na selo, 10.10.1991, bio je u svojoj porodičnoj kući sa roditeljima, babom i dedom.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Pre napada na Lovas, međunacionalni odnosi bili su veoma korektni. Nije mu poznato da je bilo nekih napada na Srbe meštane sela ili na njihova domaćinstva. Na dan napada u selu nije postojala bilo kakva organizovana hrvatska vojna jedinica, niti je selo branjeno. Napad je počeo artiljerijskim granatiranjem sela, nakon čega su iz pravca Opatovca u selo ušli srpski vojnici. Od ispaljenih granata poginuo je meštalin Milan Latas. Vojnici koji su do njihove kuće došli oko 7:30 časova sve vreme su pucali po dvorištu i pozivali ih da izađu iz kuće. Vojnik Dušan Grković iz Tovarnika, koga je svedok veoma površno znao od ranije, rekao mu je da ga, zbog nekih ranijih postupaka, veoma poštuje, te će mu pomoći da mu se ne desi ništa loše. Rekao im je da na kapiju stave belu tkaninu. Čuo je kako na ulici neko viče: *On je pričao da će silovati moju ćerku, a eno ga sad leži u dvorištu raširenih usta*. Shvatio je da se to odnosi na njihovog komšiju Vida Krizmanića. Neko od ljudi na ulici rekao je da to govori optuženi Željko Krnjajić. Odmah potom video je da gore kuće Vida Krizmanića i Joce Kesera. Pokušali su da ugase požar, ali nisu uspeli i tada je u dvorištu kuće Vida Krizmanića video njegovo mrtvo telo, koje je pokrio nekom tkaninom. Nekoliko dana kasnije saznao je da je u napadu na selo ubijeno 20 meštana Hrvata.

Optuženog Ljubana Devetaka prvi put je video na sastanku u kino dvorani, kada je rekao da je komandant svih naoružanih ljudi u selu, upravnik svih društvenih dobara i direktor Zadruga. Optuženi Devetak je tada bio u uniformi.

Sa nekim oficirima vojske, početkom novembra angažovan je na na popisu oštećenih kuća u selu, a kasnije na poslovima saniranja oštećenja na objektima Ekonomije. Nije siguran, ali misli da mu je nalog za obavljanje tih poslova izdao optuženi Ljuban Devetak. Po njegovim saznanajima, optuženi Milan Devčić bio je komandir policije, a optuženi Milan Radojčić komandant TO.

Prinudni rad na polju obavljali su samo pripadnici hrvatske nacionalnosti i samo su oni morali da oko ruke nose bele trake i da za kretanje kroz selo poseduju propusnice.

Na dan 17.10.1991. godine srpski vojnici su mnoge meštane Hrvate zatvorili i zlostavljali u dvorištu Zemljoradničke zadruge, a nakon toga su ih odveli na minsko polje, gde su mnogi od njih bili ubijeni i ranjeni. Na sastanak je otišao njegov komšija Đuka Luketić, koji je po naređenju optuženog Ljubana Devetaka pozvao i svog oca i brata, nakon čega su sva trojica ubijeni u kapelici na seoskom groblju.

Hrvati koji su u decembru proterani iz Lovasa morali su da pre odlaska potpišu izjavu da odlaze dobrovoljno, da svu svoju imovinu ostavljaju srpskim vlastima, da je više nikada neće tražiti i slično. Meštani Hrvati zatvarani su u podrumu mesne zajednice i u zgradi policije.

Pitanja zamenika tužioca

Optuženi Ljuban Devetak se uvek kretao u pratnji dvojice naoružanih vojnika.

Pitanja branilaca optuženih

Lovas je granatiran i nekoliko dana pre napada, kada su bili pogođeni i oštećeni seoska katolička crkva, silosi, kao i nekoliko kuća.

Pitanja optuženih

Pre odlaska iz sela, optuženom Ljubanu Devetaku ostavio je pismo u kome je objasnio da odlazi zbog opasnosti po život i zamolio ga za bezbednost svojih roditelja.

Fond za humanitarno pravo